

DELAVSKA POLITIKA

GLASILO SOCIALISTIČNE STRANKE JUGOSLAVIJE.

Št. 81.

Sobota 8. oktobra 1927.

Leto II.

Na pragu 1. novembra.

Bliža se 1. november, usodni dan neimovitih najemnikov, ki se dan na dan s strahom povprašujejo, ali ne bodo morda morali sredi zime na cesto. Vlada je obljubila, da bo stanovanjski zakon vendarle podaljšal, da bodo najemniki zaščiteni, toda te obljube so padale le za časa volitev; sedaj, ko so volitve že za nami, se pa o stanovanjskem zakonu in o zaščiti najemnikov vobče sploh ne govori več, hišni lastniki pa zvišujejo medtem najemnine in odpovedujejo stanovanja, kakor da bi stanovanjska zaščita že bila odpravljena in oni postavljeni v prijetni položaj, da po svoji mili volji in preudarku rešijo stanovanjsko bedo s tem, da vržejo na cesto še tiste, ki so se tako ali tako pririli do nekega stanovanja.

Gospod Gosar, minister socialne politike, od katerega zavisi sedaj v glavnem rešitev tega vprašanja, in kateri je, dokler je bil v opoziciji, trajno zahteval podaljšanje stanovanjske zaščite, je sedaj, kot minister, očitno povsem nasprotnega mnenja. Njegov izpremenjeni položaj je izpremenil tudi njegovo naziranje. Kot opozicionalni poslanec za zaščito najemnikov, kot minister v radikalni vladi za zaščito hišnih posestnikov!

Na pragu usodnega 1. novembra smo, in živ krst ne ve, kaj še vse čaka itak izčrpane jugoslovanske neimovite sloje koncem meseca oktobra. Vladi se ne mudi: ona prepušča hišnim lastnikom, da nabijajo najemnikom višje in višje najemni-

ne v nadi, da se bodo najemniki v strahu pred eventualno deložacijo sredi zime vendarle pogodili s hišnimi posestniki, pa čeprav za ceno, da dajo lastnikom ves svoj zaslužek, da le ostanejo pod streho. Potem bo vladi toliko lažje rešiti to kočljivo vprašanje, vsaj rešiti ga tako, da bo hišnim lastnikom prav — najemnike pa naj vrag vzame!

Vlada, odnosno njen minister za socialno politiko, so najprej nekaj govorili o podaljšanju zaščite, nato pa samo o maksimiranju najemnin, da bodo najemniki vsaj v tej obliki zaščiteni, sedaj pa pravi gospod Gosar, da je tudi to maksimiranje presneto težka in komplicirana reč itd. itd., kar pomena z drugimi besedami, da ima vlada ves namen, se izmotati na svoj znani briljantni in kavalirski način iz cele zadeve in prepustiti najemnike svoji zvezdi.

Najemniki sami pa tudi niso storiili svoje dolžnosti, ker so samo intervenirali, sklepali resolucije in pošiljali v Beograd deputacije, kar je bilo sicer tudi potrebno, niso se pa od vsega začetka dovolj zavedali, da je tudi to vprašanje razredno vprašanje, ki se mora rešiti z borbenimi sredstvi razredne borbe.

Toda kar se še ni zgodilo, se lahko še zgodi in zato kličemo na eni strani najemnikom, da naj se združijo in pripravijo na boj, vladi pa, da naj ne tira delovno ljudstvo v obup, kajti njena prozorna igra je preveč izzivalna, da bi jo moglo mirno kvitirati.

Strankin zbor angleške delavske stranke.

V Blackpoolu se vrši redni zbor bratske angleške delavske stranke, katerega se udeležuje nad 1000 delegatov iz vseh krajev Anglije. Otvoritveni govor je imel strankin predsednik Roberts, ki je bil v Macdonaldovi vladi minister za socialno zavarovanje. Poudarjal je ponovno potrebo **enotnega političnega in strokovnega delavskega gibanja**. Grajal je ostro razbijaško agitacijo komunistov. Govoril je nato o notranji politični situaciji ter izjavil, da mora sedaj angleško ljudstvo plačati reakciji tako v gospodarskem kakor tudi v političnem pogledu stroške, ker je leta 1924 pomagalo konservativcem do zmage. Konservativni režim v Angliji je bankrot. Posledice tega režima so zmanjšanje živ-

ljenskega standarda delavcev in poslabšanje kupne moči konsumentov. **Nesposobnost in kratkovidnost** karakterizira tudi zunanja politika konservativne vlade. Angleška politika v Zvezi narodov je zgolj negativna. Konservativci se boje, da bi Zveza narodov prerese jemala svojo dejansko nalogo in skušajo zato ovirati na vse načine njeno delovanje. **Chamberlaina proslavljajo vse evropske reakcionarne države kot voditelja mednarodne reakcije.**

K sklepu je Roberts pozval vse strankine člane, da store vse, da bo **pri prihodnjih volitvah mogoče sestaviti delavsko vlado, ki bo imela za seboj močno parlamentarno večino, kajti le potom delavske vlade bo mogoče izvesti strankin program.**

Nove frakcijske borbe v Rusiji.

Kontrolna komisija ruske boljše viške stranke je sklenila, izključiti iz komunistične stranke Trockega in štirinajst njegovih ožjih pristašev, ker so po mnenju imenovane komisije kršili strankino disciplino s tem, da so »skupno z meščanskimi intelektualci ustanovili tajno, proti stranki naperjeno organizacijo, ki imela tudi svojo lastno ilegalno tiskarno, ter delovali na razbijanju enotnosti komunistične stranke v sovjetski uniji«. Stalin in njegovi pristaši v kontrolni komisiji so najbrže računali, da bo izključitev Trockega i »trockistov« ta nevarni notranji spor v komunistični stranki vsaj trenutno potlačila. Trocki se pa mora čutiti zelo močnega in mora

imeti za seboj veliko privržencev, ker se je izključitvi uprl in je vladajoči skupini v komunistični stranki napovedal neizprosni boj. Trocki smatra, da je Stalinova politika podpiranja imovitejših kmetov in zamenjanja industrijskega proletariata usodna za komunistične cilje ruske revolucije. On in njegovi pristaši zahtevajo, da naj se z državnimi krediti podpirajo predvsem neposedujoči kmetje. Trocki je za prvotno skrajno in fanatično bojovito boljše viško taktiko, dočim se skuša Stalin opreti predvsem na rusko selo, v katerem vidi gospodarsko osnovo pretežno agrarne Rusije. Trocki očita Stalinu, da je zato zaplaval v menjševiške vode, istotako pa očita

Izhaja vsako sredo in soboto.

Uredništvo je v Mariboru,
Ruška cesta 5, poštni predal 22.

Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Uprava: Maribor, Ruška c. 5, poštni predal 22.
Ljubljana VII., Zadrugi dom.

Cek. račun: 14.335. Reklamacije se ne frankirajo.
Naročnina za državo SHS znaša mesečno 10 Din, za inozemstvo mesečno 15 Din.

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. Debelo tiskana beseda stane 1— Din. Malih oglasov trgovskega značaja, stane beseda 1— Din. V oglašnem delu stane petitna enostolpna vrsta 2-25 D. Pri večjem številu objav popust.

Stalin Trockemu menjševizem, ker terja zase pravico svobodne kritike, kar more disciplini v komunistični stranki in načelom diktature samo škodovati.

Vse kaže, da se bodo v Rusiji obnovili tudi frakcijski spori v sami komunistični stranki in Internacionali in vladi. Ti spori kažejo, da je celo notranje življenje v sami ruski komunistični stranki, ki je bila doslej najbolj kompaktna, v hudi krizi.

Tudi za rusko revolucijo bo rešitev le v socialistični demokraciji in svobodi.

Nemški nacionalisti proslavljajo osemdesetletnico Kaiserjevega mesarja.

Nemški nacionalisti in nemška monarhistična reakcija vobče so izrabili osemdesetletnico Hindenburgovega rojstva za proslavo svojih težko prikritih revanžističnih teženj. V Tannenbergu, kjer je baje žel Hindenburg kot vojskovodja največje triumfe, saj je padlo tam na stotisoče ruskih in nemških vojakov, se je zbrala elita pokojne dvorske in militaristične Nemčije, da obudi spomin na slavne pokolje za čast in veličine nemške monarhije in bedo in žalost nemškega naroda. In ne samo v Tannenbergu, tudi drugod širom Nemčije so smatrali nemški siegfriedovci za potrebno, da se od-

dolžijo junakom domovine s tem, da proslavijo baš tiste, ki so bili tvorna nesreča in propast nemškega ljudstva. In tudi sam Hindenburg, kateremu je ob tej priliki sekundiral slavni Ludendorff, je hotel mirovna stremeljenja in delo Zveze narodov podkrepiti s tem, da je v svojem govoru »dokazoval« nedolžnost uradne in vojaške Nemčije na svetovnem pokolju! Tiste Nemčije, ki je bila izmed vseh držav vojaško najbolj pripravljena! Sreča, da Hindenburg in nemški revanžisti niso nemški narod. Nemški delovni narod ima o takih rečeh in takih paradah svoje mnenje!

Mussolini znižuje zopet delavske mezde.

Pod predsedstvom vladnega načelnika Mussolinija se je vršila v Rimu seja fašističnega strankinega direktorija, na kateri se je sklenilo, predložiti prihodnji seji fašističnega sveta načrt nadaljne redukcije delavskih mezd, kakor to zahtevajo delodajalci, ki hočejo vzpostaviti

konkurenčnost italijanske industrije vzlic visoki kotaciji lire, ki onemogoča izvoz italijanskih izdelkov, s pomočjo čim nižjih delavskih mezd, z drugimi besedami, potom popolnega izstradanja italijanskega proletariata.

Akcija za žensko volilno pravico.

Ženski pokret je povabil na dan 14. septembra vsa ženska društva v Ljubljani na razgovor glede skupne manifestacije za žensko volilno pravico.

Odbor Zveze delavskih žena in deklet je sklenil na svoji seji dne 13. sept. pridružiti se manifestaciji, ako sprejmejo vsa ostala ženska društva sledeče pogoje in jih uvrste v resolucijo. Zahtevamo:

1. splošno, enako, tajno, aktivno in pasivno žensko volilno pravico;
2. odklanjamo vsako neenako žensko volilno pravico.

Za slučaj, da vlada, oziroma narodna skupščina ne ugotovi popolno-

ma prvi točki, zahtevamo, da se vsa ostala ženska društva zavežejo, pridružiti se našim protestom.

Ker so vsa navzoča društva te pogoje sprejela, se pridružimo na dan pred otvoritvijo narodne skupščine, to je v nedeljo, dne 9. oktobra, manifestacijskemu shodu, ki se bo vršil ob 3. uri popoldne v dvorani Mestnega doma v Ljubljani.

Pozivljamo vse naše sodružice iz Ljubljane in okolice, da se tega manifestacijskega shoda udeleže vse brez razlike, ter agitirajo za čim večjo udeležbo pri vseh svojih znankah, kajti čim večja bo udeležba, tem večji bo vpliv na vlado.

Še o komercializaciji železnic.

Zadnjič je sklical Savez železničarjev Jugoslavije v Ljubljani anketo, ki naj določi splošne smernice k temu vprašanju. Poleg naših strokovnih in gospodarskih organizacij je bila povabljen k anketi tudi naša stranka ter skupina Zedinjenje, Naprejevci in Dekalisti. Zastopana je bila seveda tudi Delavska zbornica.

Kakor na vseh anketah, pri katerih sodelujejo Naprejevci in Dekalisti, je zašla debata tudi na tej v povsem napačni smeri. Kakor v vsem javnem življenju, tako so skušali tudi tukaj Naprejevci potvarjati resnična dejstva, zavijati in lagati, kakor pač samo oni znajo. Stališče našega pokreta k temu in sličnim vpra-

šanjem nismo šele na tej anketi zavzeli, temveč ga zastopamo že dobrih 30 let, pa ne samo mi, temveč vse socialistične stranke na svetu. Zato ne čutimo potrebe, zagovarjati se na bedasta zavijanja omenjenih dveh skupin, pač pa hočemo naše stališče raztolmačiti, da osvežimo spomin našim čitateljem in da pokažemo, kaka škoda bi nastala, če bi mi podpirali to, kar mislijo Bernotovci in Dekalisti, da je pri tem vprašanju najvažnejše.

Naše stališče k vprašanju komercializacije železnic je prav na kratko povedano: Kakor za vse panoge gospodarstva, zahteva naš program podružabljenje privatne lastnine, ta-

In vse to obrekovanje je zavil še lep v »komunistični manifest« s pripombo: Glejte, vi gladni proletarci, to je bil program K. Marksa, in ta je sedaj naš! — Da ima g. Mörderdorfer sam marsikaj na glavi, sem vedel; da je pa tudi zloben, žal, vem šele sedaj. Zato mu kličem kot delavec: Očistite preje sebe, potem pridite čistiti druge! Ne čudite se več, če vam delavci, ki vas poznajo dobro, niso ploskali, in tudi se ne čudite, če je tako obrekovanje vzbudilo med nami, starejšimi delavci, le — stud.

F. Lepko.

Zagorje ob Savi.

Udruženje vojnih invalidov, krajevni odbor Zagorje, vabi vse prijatelje in prijateljice na predstavo

»Poslednji mož«, ki jo uprizoni dramatični odsek iz Ljubljane dne 16. t. m. ob pol 8. uri zvečer v dvorani Sokolskega doma. Ker je čisti dobiček namenjen za božičnico sirotam in vojnim invalidom, pričakuje udruženje obilne udeležbe ter moralne in gnotne podpore. Predprodaja vstopnic se bo vršila po stanovanjih in prosimo, da vsakdo po možnosti daruje ali kupi vstopnico. — Za odbor: predsednik Joško Walend.

Zalog.

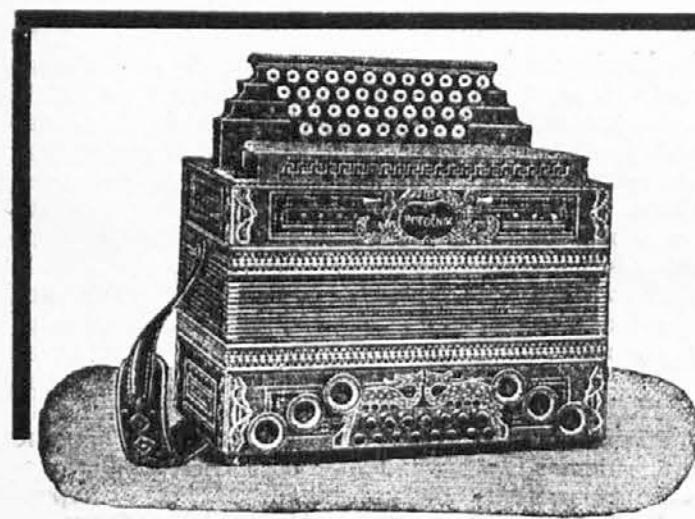
Kakor drugod, tako se tudi pri nas razvija socialistični pokret počasi a sigurno. Socialistična stranka ima tudi tu že trdno pozicijo, za kar pa gre hvala predvsem neumornemu trudu naših sodrugov, ki se ne stra-

šijo nobenih zaprek, kadar gre za koristi naše stranke in delavstva. Le žal, da so res agilni sodrugi precej redki in da stoje mnogokrat osamljeni v njihovem delu in boju za našo stvar. Temu je krivo predvsem to, da je tudi med našimi pristajši premalo razumevanja za pozitivno delo, kakor tudi to, ker se ne zavedamo v dovoljni meri naših dolžnosti, ki jih imamo kot zavedni proletarci do svojih organizacij, oziroma do našega pokreta. Mi se vse preradi samo junaško trkamo na naša socialistična prša, debatiramo in kvečjemu plačujemo še samo članarino, a drugega pa ne naredimo največkrat — nič! Temu moramo napraviti konec! Konec pa bomo napravili temu šele tedaj, kadar bomo prišli do spoznanja, da je edina naša rešitev v našem skupnem delu in da je naša sveta dolžnost dejansko podpirati in agitirati za vsako proletarsko akcijo, pa bodisi to za naše politične, kulturne ali pa gospodarske organizacije. Podpirati pa tudi moramo materielno in moralno, vedno in povsod, naše agilnejše sodruge kot nositelje naših

misli v njihovih intencijah, a ne jih kritizirati in se izmikati z raznimi, ponavadi piškavimi izgovori resnemu delu, kakor se je delalo po večini doslej. — Lepo priliko, da pokažemo naše sposobnosti in našo dobro voljo, imamo posebno sedaj, ko se dela za ustanovitev združne prodajalne. To bi sicer lahko že zdavnaj imeli, če bi ne bili tudi mi sami tako mlačni. Zato pa moramo sedaj toliko bolj za njo delati in s tem dokazati, da smo dovolj zreli in da dobro razumemo njeno veljavno vlogo, ki jo igra v borbi proletariata za njegovo osvobodjenje izpod kapitalističnega jarma. — Torj, zavijajmo si že enkrat naše rokave in na delo!

Sv. Lorenc na Pohorju.

Vsem prijateljem esperantskega jezika! Tukajšnji esperantski klub otvori ta mesec nov tečaj mednarodnega pomožnega jezika esperanto. Kdor se želi priučiti tega lahkega a važnega jezika, naj se prikladi do 13. oktobra v konzumu, kjer se dobe vsa potrebna pojasnila. Vživ esperanto!

Pozor!

Sodrugi, prijatelji, igralci harmonike, kateri želite kupiti res dobro, trpežno in krasno izgotovljeno harmoniko, dobite isto pri

A. Potočnik

izdelovalec različnih harmonik, Selca pri Škofji Loki, Slovenija.

Sprejemajo se tudi vsa popravila v strokovno, trpežno ter solidno popravilo. Cenik se pošlje zastonj.

Ivan Požtrak, čevljar.

Naznanjam, da otvorim lastno delavnico za

Izdelovanje čevljev

v MARIBORU, Miklošičeva ul. 2 dvorišče.

NAJBOLJŠA SVINJSKA MAST

Znamke I. P. Znamke

Lastni izdelek tvrdke

E. Popovič, Ljubljana

se razpošilja v rokah po 20 in 50 kg ter v sodih po 50, 100 in 200 kg.

Točna postrežba! Cene najnižje!

JUSTIN GUSTINČIČ,

Maribor, Tattenbachova ulica 14.

Največja, najcenejša in najhitrejša mehanična delavnica, zlasti za kolesa, motocikle, otroške vozičke, šivalne stroje, pisalne stroje, gramofone, kakor vsa mala in velika mehanična popravila in okretala. — Lastni prostori za popravila in emajliranje z električnim pogonom.

NAZNANILO.

Naznanjam p. n. občinstvu, da sem prevzela staro znano gostilno

„TRŽAŠKI DVOR“

na TRŽAŠKI CESTI 44.

Vedno se bom potrudila, p. n. goste postreči z dobro hrano in najboljšim vinom po zelo nizkih cenah.

V nedeljo, dne 9. oktobra se vrši ob 14. uri

POPOLDANSKI KONCERT

ki ga izvaja Trio KUKA.

Za obilen obisk se priporoča

Katka Stehlik, roj. Zupan, gostilničarka.

„JUNIPER“

Železno francosko žganje z brinjevim ekstraktom je najboljšo sredstvo proti revmatizmu, glavobolu, zobobolu, trganju, želodčnim boleznim itd. Dobi se v vsaki lekarni, drogeriji in konzumni trgovini. — Glavna zaloga:

VITOMIR DOLINŠEK

Agentura „Juniper“

CELJE, GOSPOSKA ULICA 26

Trgovci, zahtevajte engros cene.

Priporočam svojo veliko zalogo

„DOKO“

čevljev

za dame, gospode in otroke ter vseh vrst usnatih dokolenic lastnoročnega domačega izdelka. Oglejte si zalogo v Prešernovi ulici št. 9, na dvorišču.

Ivan Čarman.

A. JANEŽIČ

LJUBLJANA, FLORJANSKA UL. 14

Industrija trgovskih knjig in šolskih zvezkov.

Cenjenemu občinstvu najvljudneje priporočam šolske zvezke in trgovske knjige.

L. MIKUŠ

LJUBLJANA, MESTNI TRG 15.

DEŽNIKI

NA MALO.

NA VELIKO.

USTANOVljENO 1820. - TELEFON 2282

Vsi kupujejo obleke pri J. Trpinu, Maribor, Glavni trg 17

ker tam se dobi suknjo že od 26 Din naprej, kakor tudi vsakovrstno drugo blago po najnižjih cenah.

ŠTAMPILJE.

S. PETAN, Maribor, Aleksandrova c. 43, nasproti gl. kolodvora.

Anton Vaupotič vdova

SODNA UL. 16, se priporoča v izvršitev vseh sobo-, črkoslikarskih in plesarskih del po najnižjih cenah.

Klobuke

kravate, ovratnike, nogavice, palice najceneje pri trdkih

Igo Baloh, Vetrinjska ul. 18

„ANKER“ DOMAČI HRANILNIKI

Srečke razredne loterije

2 1/2% vojno-odškodninska renta proti takojšnjemu plačilu in na mesečne obroke v bančni poslovalnici

Bezjak, Maribor, Gosposka ul. 25

Ali že uporabljate „PROJA“ terpentinsko kremo za čevlje!

Dobliva se jo povsod. Dobliva se jo povsod.